

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou ve věci žalobce: **A. A.** nar. x, státní příslušnost Afghánistán, zast. Mgr. Janou Syrovátkovou, advokátkou se sídlem Bělehradská 568/92, 120 00 Praha 2, proti žalovanému **Ředitelství služby cizinecké policie** (Odboru podpory výkonu služby, Oddělení pobytového režimu cizinců) se sídlem Olšanská 2176/2, 130 51 Praha 3, o žádosti o propuštění ze zařízení, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2015, č. j. CPR-39989-3/ČJ-2015-930310-C220, o nepropuštění ze zařízení pro zajištění cizinců,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2015, čj. CPR-39989-3/ČJ-2015-930310-C220, se z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný j e p o v i n e n zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 6.800 Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně advokátky Mgr. Jany Syrovátkové.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou ke zdejšímu soudu dne 4. 1. 2016 (prostřednictvím žalovaného) domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené

rozhodnutí“), jímž nebylo vyhověno jeho žádosti podle § 129a odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o propuštění ze zařízení pro zajištění cizinců v Bělé pod Bezdězem – Jezové (dále jen „ZZC“), a kterým žalovaný rozhodl o tom, že se žalobce nepropouští.

Žalobce předně uvedl, že žalovaný vycházel z toho, že vstoupil na území České republiky bez platného víza, *ergo* je potencionálně nebezpečnou osobou, mohl by ztěžovat výkon rozhodnutí, je osobou starší 15 let, bylo mu doručeno rozhodnutí o správním vyhoštění, přičemž v zemi původu mu nehrozí vážné nebezpečí a jeho vyhoštění do této země je jak bezpečné, tak i realizovatelné. K tomu žalobce poznamenal, že z napadeného rozhodnutí plyne, že se na území ČR nedopustil žádného závadného chování, krom toho, že tímto územím projížděl bez úmyslu se zde zdržet. Způsob jeho cestování svědčí o tom, že byl ochoten vystavit se vyhroceně trýznivým podmínkám pro to, aby mohl pobývat v zemi, kde mu bude zajištěn důstojný a bezpečný život. Označovat jej za těchto okolností za nebezpečnou osobu úmyslně ignorující právní řád ČR je nesprávné. Žalovaný se měl přednostně zabývat otázkou důvodu jeho jednání a důkladně i tím, zda je vyhoštění do země původu při obecně známých skutečnostech o tamních poměrech skutečně vůbec možné. Pokud je žalobci vytýkáno, že si v zemi původu nezajistil patřičné dokumenty pro vstup na území ČR, upozornil na to, že dle napadeného rozhodnutí se sám žalovaný snaží správní orgány země původu již 4 měsíce kontaktovat, a to neúspěšně, tj. bez jakékoliv odezvy. Plyne z toho, že tyto orgány v zemi původu nevykonávají svoji činnost a není u nich tedy prakticky možné povolení získat. Žalovaný se formalisticky spokojil se závazným stanoviskem Ministerstva vnitra, podle něhož je vycestování žalobce možné. Z rozhodnutí o prodloužení zajištění při tom žádným způsobem neplyne, jaké úvahy vedly Ministerstvo vnitra k tomu, že země původu je bezpečnou zemí, a to i přesto, že ze skutečností prokázaných v tomto řízení plyne, že se žalobce vystavil vysoce trýznivým podmínkám a zřejmě i nebezpečí života, aby tuto zemi mohl opustit. Žalobce v této souvislosti odkázal na rozhodnutí Krajského soudu v Plzni sp. zn. 17 A 41/2015, podle něhož postrádá-li závazné stanovisko ministerstva o možnosti vycestování odůvodnění, z něž by bylo možno vyvodit, proč posoudilo konkrétní zemi za bezpečnou, pak k takové stanovisku nelze přihlížet. Žalobce v návaznosti na to poukázal na nepravdivost tvrzení, podle něhož je správní vyhoštění realizovatelné. Žalovanému musí být známá skutečnost, že ze 47 správních vyhoštění do Afghánistánu se podle zprávy o počtu uložených a realizovaných vyhoštění cizinců nepodařilo v roce 2015 realizovat ani jediné. Za této situace označil tvrzení žalovaného, že vydání do země původu realizovatelné je, za nesprávné a nepravdivé.

Žalobce dále poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze, sp. zn. 4 A 59/2015, s tím, že přestože toto rozhodnutí řeší situaci vydání dle Dublinského nařízení a nikoliv z důvodu správního zajištění, jeho závěry jsou plně aplikovatelné i v předmětné věci, kde je zajištění dlouhodobě prodlužováno přesto, že jeho účel je zcela nerealizovatelný. Žalobce uzavřel, že je v ČR zadržen se svou manželkou již po dobu 4 měsíců a po tuto dobu se nejen nepodařilo správní vyhoštění realizovat, nýbrž ani navázat kontakt se zastupitelskými orgány státu, kam má být vydán. Podle žalobce je nemyslitelné, že by se v následujících dvou měsících podařilo správní vyhoštění realizovat, tj. v prodloužené době. Celé zajištění je tedy zcela zbytečné, nesmyslné, neplní žádný reálný účel, krom toho, že žalobce je psychicky zcela

zdeptán, v péči psychiatra a pod medikací (dle doložené lékařské zprávy Psychiatrické nemocnice Kosmonosy ze dne 23. 11. 2015). Žalobce dodal, že naprosto identickou žádost, kterou podal žalobce s manželkou, podaly ve stejný den další 3 osoby, které s nimi cestovaly. Jejich žádostem bylo téměř bezodkladně vyhověno, zatím co žádost žalobce a jeho manželky byla z nepochopitelných důvodů zamítnuta. S ohledem na uvedené se žalobce domnívá, že vůči jemu a jeho manželce postupoval žalovaný diskriminačně.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Dodal, že v daném řízení v souladu s § 129a odst. 1 zákona o pobytu cizinců podrobně zkoumal, zda trvají důvody, pro které byl žalobce zajištěn, popřípadě pro které byla doba zajištění prodloužena, nebo zda jsou splněny podmínky pro uložení zvláštního opatření za účelem vycestování.

Krajský soud v Praze na základě včasné žaloby podané oprávněnou osobou přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce byl rozhodnutím Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, odboru cizinecké policie, ze dne 22. 8. 2015, čj. KRPP-136325-/ČJ-2015-030022, podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajištěn za účelem správního vyhoštění s tím, že doba zajištění byla stanovena na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. Rozhodnutím téhož správního orgánu ze dne 3. 9. 2015, čj. KRPP-136325-28/ČJ-2015-030022, pak bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou nelze umožnit vstup na území členských států EU v délce 1 rok. Rozhodnutím Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, odboru cizinecké policie, ze dne 9. 11. 2015, čj. KRPP-136325-34/ČJ-2015-030022, pak byla doba zjištění žalobce za účelem správního vyhoštění prodloužena ještě o 60 dnů. Doba zajištění tak byla prodloužena o 90 dnů (tj. celkem 180 dnů od okamžiku omezení osobní svobody).

Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 17. 12. 2015, je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

Z § 124 odst. 3 citovaného zákona pak plyne, že policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně.

Jak se pak výslovně podává z § 129a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, z něhož v žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný vycházel, „[c]izinec je oprávněn podat policii

žádost o propuštění ze zařízení, ve které je povinen uvést veškeré rozhodné skutečnosti, kterých se dovolává a označit důkazy. Policie cizince nevyzývá k odstranění vad žádosti. Policie zkoumá, zda trvají důvody, pro které byl cizinec zajištěn, popřípadě pro které byla doba zajištění prodloužena, nebo zda jsou splněny podmínky pro uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. O žádosti policie rozhodne bez zbytečného odkladu“.

Krajský soud v Praze v návaznosti na citovanou právní úpravu zdůrazňuje, že smyslem řízení o žádosti cizince o propuštění ze zařízení není a ani nemůže být hodnocení důvodů, pro které bylo cizinci uloženo správní vyhoštění. Správní orgán je naopak oprávněn zabývat se v takovém řízení pouze otázkou, zda trvají důvody, pro které byl cizinec zajištěn (případně, pro něž bylo zajištění cizince prodlouženo), resp. naplněním podmínek pro uložení zvláštního opatření za účelem vycestování. Správní orgán přitom vychází ze skutečností a důkazů, kterých se cizinec dovolává. S ohledem na výše uvedené proto soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí o nevyhovění žádosti o propuštění ze ZZC nemohl v předmětné věci ze své podstaty shledat důvodnými žalobní námitky, které se týkají situace v zemi původu žalobce. Předmětem tohoto řízení totiž nemůže být přezkum zákonnosti či věcné správnosti rozhodnutí o uložení správního vyhoštění, ale pouze posouzení otázky, zda jsou i nadále dány důvody, pro které je žalobce zajištěn. V tomto ohledu žalobce v podané žádosti o propuštění ze zařízení i v předmětné žalobě shodně uvedl, že zajištění neplní svůj účel a není realizovatelné.

K otázce naplnění účelu zajištění cizince je nutno předně připomenout, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu „*institut zajištění cizince a jeho následné umístění do zařízení pro zajištění cizinců představuje mimořádný institut, který umožňuje policii zasáhnout do ústavně chráněného práva na osobní svobodu, které je jednou ze základních součástí nedotknutelnosti člověka zakotvené obecně v čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, čj. 9 As 5/2010-74). Zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je zásahem do jeho osobní svobody, a proto může být provedeno pouze v souladu se zákony, Ústavou, Listinou a v neposlední řadě s Úmluvou, již je Česká republika vázána (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 10/08). Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva pak plyne, že délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli (srov. rozhodnutí velkého senátu ze dne 29. 1. 2008 ve věci *Saadi proti Velké Británii*). Jedná se o jedno z kritérií, jímž se posuzuje soulad zbavení osobní svobody s čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle Evropského soudu pro lidská práva lze zbavení osobní svobody podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy ospravedlnit pouze probíhajícími vyhošťovacími nebo vydávacími řízeními. Pokud takové řízení není vedeno s náležitou pečlivostí, zajištění přestává být v souladu s tímto ustanovením. Správní orgány jsou povinny při rozhodování o zajištění za účelem správního vyhoštění aktivně a svědomitě postupovat v řízení o správním vyhoštění, aby důvody trvajícího zajištění byly ospravedlnitelné. Pokud však tento řádný postup směřující k vyhoštění cizince nepřetržává po celou dobu zajištění bez rozumného důvodu, zajištění cizince přestává být oprávněné (rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 11. 10. 2011 ve věci *M. a ostatní proti Bulharsku*). Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva tedy vyplývá, že harmonogram konkrétních kroků, které správní orgán v řízení o správním vyhoštění cizince činí, je sice na úvaze správního orgánu, nicméně řízení o vyhoštění musí být vedeno s náležitou pečlivostí, aktivně a svědomitě, aby zajištění cizince bylo oprávněné. Výkon správního uvážení při rozhodování o prodloužení doby zajištění

nesmí vybočit ze zákonem stanovených mezí, musí mít oporu ve zjištěném skutkovém stavu a nesmí být svévolný. Správní orgány musí při rozhodování o zajištění sledovat účel, pro který bylo omezení osobní svobody v podobě zajištění cizinců přijato, kterým je (i v předmětné věci) zabránění maření výkonu správního vyhoštění. Je tedy třeba trvat na tom, aby správní orgány při rozhodování o zajištění cizince zvážily, zda je výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, čj. 1 As 12/2009 - 61, publikovaný pod č. 1850/2009 Sb. NSS). Pro účely projednávané věci je třeba zdůraznit, že citované závěry nepochybně platí i pro rozhodování o prodloužení doby zajištění a pro rozhodnutí o žádosti o propuštění ze zařízení, jehož podstatnou je právě zkoumání toho, zda trvají důvody pro (prodloužení) zajištění.

V návaznosti na výše uvedené lze ještě dodat, že Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 2. 11. 2011, čj. 1 As 119/2011-39, výslovně uvedl, že „*při přezkumu rozhodnutí o prodloužení doby zajištění ve správním soudnictví jsou soudy povinny k žalobní námitce přezkoumat, zda zajištění cizince je oprávněné; ověří tedy především, zda žalovaná postupuje v řízení o správním vyhoštění s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě a bez zbytečných průtahů. Soudní přezkum zákonnosti zajištění zahrnuje rovněž hodnocení, zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli; bez zkoumání procesní aktivity správního orgánu v řízení o vyhoštění by zásah do osobní svobody cizince zůstal bez ochrany a takto limitovaná soudní ochrana by nemohla vyloučit svévolné postupy správních orgánů*“. V citovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud dále dodal, že zajištění cizince je ospravedlnitelné jediné tehdy, směřuje-li ke svému cíli, jímž je realizace správního vyhoštění, přičemž příslušný spisový materiál musí přesvědčivým způsobem dokládat, že řízení o správním vyhoštění je vedeno řádně a svědomitě. Ochrana osobní svobody cizinců by byla čistě iluzorní, pokud by pro prodloužení doby zajištění cizinců postačovalo, pokud by správní orgán nepostupoval svědomitě či činil čistě „formální úkony“.

V předmětné věci, pokud jde o realizaci správního vyhoštění žalobce, žalovaný v napadeném rozhodnutí toliko uvedl, že „*činí veškeré potřebné úkony k ověření totožnosti cizinců*“ a dodal, že „*Velvyslanectví Afghánské islámské republiky bylo požádáno o ověření totožnosti žalobkyně a byl s ní proveden konzulární pohovor*“. Uvedené úkony žalovaného však nejsou v napadeném rozhodnutí jakkoliv dále (věcně ani časově) přiblíženy, přičemž soud jejich provedení a význam pro dané řízení ani nemohl ověřit, neboť v předloženém správním spisu není o těchto úkonech jakýkoliv záznam. Z rozhodnutí o prodloužení doby zajištění, jehož předmět je obdobný s rozhodnutím o žádosti propuštění ze zařízení, pak plyne pouze tolik, že doba zajištění žalobce byla stanovena s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění a skutečnosti, že žalobce nedisponuje platným cestovním dokladem. Správní orgán v tomto rozhodnutí dodal, že zastupitelský úřad nestačil žalobci vydat náhradní cestovní doklad a správní vyhoštění nebylo možno vykonat. Odkázal na sdělení žalovaného ze dne 9. 11. 2015, podle něhož nadále probíhá ověřování totožnosti žalobce cestou Zastupitelského úřadu v Afghánistánu a vzhledem k tomu, že zastupitelský úřad dosud neověřil totožnost žalobce, nelze správní řízení realizovat v době stanovené v předchozím rozhodnutí o prodloužení zajištění. Ani zde uvedené skutečnosti či jakékoliv jiné úkony směřující k realizaci vyhoštění ze správního spisu neplynou.

Ve shodě s výše již citovaným rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne

2. 11. 2011, čj. 1 As 119/2011-39, tedy lze uzavřít, že **trvání důvodů ospravedlňujících zajištění cizince v předmětné věci nemá dostatečnou oporu nejen v odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale především ani v předloženém spisovém materiálu.** Jak již bylo výše uvedeno, z citované judikatury Nejvyššího správního soudu a Evropského soudu pro lidská práva při tom zřetelně vyplývá, že správní orgány jsou povinny při rozhodování o prodloužení doby zajištění důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly (tj. především nezbytnost realizace správního vyhoštění při respektování řádně vedeného řízení o vyhoštění). Uvedené skutečnosti, které musí být v totožné míře důkladnosti posuzovány i v řízení o žádosti o propuštění ze zařízení, musí být řádně odůvodněny a přesvědčivým způsobem doloženy ve spisovém materiálu. Nejsou-li tyto podmínky respektovány, nemá skutková podstata, z níž správní orgán v řízení vycházel, oporu v předloženém spisovém materiálu.

Z výše uvedených důvodů soud shledal podanou žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Krajský soud v Praze ve věci jednání nenařizoval, neboť žádný z účastníků o to nepožádal. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalobci, který byl v předmětné věci úspěšný, přiznal právo na náhradu nákladů řízení, jež činí celkem 6.800 Kč. Tato částka se skládá z odměny advokáta za dva úkony právní služby po 3.100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, písemné podání soudu – § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a ze dvou paušálních částek (podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky) ve výši 600 Kč. Přiznanou částku je žalovaný povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 12. ledna 2016

JUDr. Dalila Marečková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková